

ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

● **THE GOLDEN AGE OF ITALIAN MUSIC**, by Grace O'Brien. Ed. Jarrolds, London. Σχήμα 8ο, σελ. 191, εικονογραφημένο. — Η κ. Grace O'Brien, εξαιρετή πιανίστα κι έγκριτη μουσικολόγος, στο βιβλίο της αυτό «Η χρυσή εποχή της Ιταλικής μουσικής» κάνει μία ιστορική ανασκόπηση της μουσικής εξέλιξης στην 'Ιταλία, άρχίζοντας από τὸ 15ο αιώνα και φτάνοντας ὡς τις ἀρχές τοῦ 19ου. Στὸ βιβλίο της ὅμως αὐτὸ μᾶς δίνει σύγχρονα καὶ μιά ζωντανή εἰκόνα τῶν καλλιτεχνικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἰδίως στίς βασιλικές καὶ πριγκιπικές ἀσλές τῆς 'Ιταλίας—ἔπου ἀνοθοσε ἡ μουσική τέχνη—κάθε ἐποχῆς πού πραγματεύεται. Ἔτσι δέν μᾶς παρουσιάζει τῆ μουσική αὐτῆ ἐξέλιξη σά μιά μεμονωμένη καλλιτεχνική ἐκδήλωση, ἀλλά συνυφασμένη μέ τῆν ὅλη πνευματική καὶ κοινωνική ἐξέλιξη τῆς 'Ιταλίας. Τῆν πρό τοῦ 1400 ἐποχῆς, ἡ συγγραφεὺς τῆ βλέπει σά μιά προετοιμασία γιά τὸ μεσοράνημα τῆς Ἰταλικῆς μουσικῆς, πού συντελέστηκε στίς ξακουστές χώρες τῆς Βενετίας, τῆς Φλωρεντίας, τῆς Ρώμης, τῆς Νεαπόλεως καὶ τοῦ Μιλάνου. Τίς χώρες αὐτές καὶ αὐτοὺς τὸν ἱστορικούς ἀρχοντικούς πόρους τους, ὅπου ἀνοθοσαν οἱ καλές τέχνες, ἐπισκέφθηκε ἡ συγγραφεὺς λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν τελευταῖο πόλεμο, κι εἰσῆνε στίς ἐκεῖ βιβλιοθήκες καὶ ἀρχεῖα ὅλο τὸ ἀπαραίτητο γι' αὐτῆ τῆς μελέτῆς ὀκίκο.

Ἔτσι τὸ βιβλίο αὐτό, πλούσιο σ' ἡμεμερωτικά στοιχεῖα, παρουσιάζεται σάν ἓνα ἀπαραίτητο βοήθημα στὸ μελετητῆ τῆς Ἰστορίας τῆς Μουσικῆς καὶ σάν ἓνα ἐνδιαφέρον καὶ εὐχάριστο ἀνάγνωσμα γιά κάθε φιλότεχνο.

● **OPERA IN ITALY**, by Naomi Jacob and James C. Robertson. Ed. Hutchinson, London. Σχήμα 8ο, σελ. 234, εικονογραφημένο. — Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ διάφορα ἐξαιρετικά ἐνδιαφέροντα δοκίμια, γραμμένα ἄλλα ἀπὸ τῆ Δθα Naomi Jacob, καὶ ἄλλα ἀπὸ τὸν ἐνθουσιωδῆ νεὸ τεχνοκρίτη καὶ μελετητῆ τῆς 'Ιταλικῆς ὄπερας James C. Robertson, πού ὁ πρόωρος θάνατός του, κατὰ τὸν τελευταῖο πόλεμο στάθηκε μιά ἀπὸ τίς πὸ θλιβερές ἀπώλειες πού εἶχε ὁ μουσικός κόσμος.

Ἡ Ὀπερα στήν 'Ιταλία» εἶναι ἓνα βιβλίο πού ἀπευθύνεται σ' ὄλους τοὺς καλλιτέχνες τῆς Ὀπερας πού ἰσπᾶνται στούς πολυπληθεῖς λάτρες της. Καὶ ἀφοῦ ἡ 'Ιταλία εἶναι ἡ χώρα πού γεννήθηκε, ἀναστήθηκε, κι ἀπ' ὅπου φωτοβόλησε σ' ὄλο τὸν κόσμο αὐτὸ τὸ τόσο κοσμαγάπητο εἶδος τῆς μουσικῆς τέχνης, εἶναι εὐλογο τὸ ξεχωριστὸ ἐνδιαφέρον πού προκαλεῖ αὐτὸ τὸ βιβλίο πού μᾶς διαφωτίζει καὶ μᾶς διασκεδάζει μαζι, χάρη

στὸ ἐπαγωγὸ ὄφος τῶν συγγραφέων του, χωρὶς ν' ἀπαιτεῖ γιά τῆν κατανόησή του εἰδικές μουσικές γνώσεις ἀπὸ τὸν ἀναγνώστη του.

Τὰ κύρια θέματα αὐτοῦ τοῦ βιβλίου εἶναι: 1) Τὰ θέατρα Ὀπερας στήν 'Ιταλία, ὅπου ἡ Δνις Jacob μᾶς δίνει μιά ἐξαιρετικά ἐνδιαφέρουσα περιγραφή τῶν πὸ ξακουστῶν θεάτρων, τοῦ εἶδους αὐτοῦ, τῆς 'Ιταλίας καὶ μᾶς ἀφηγεῖται τῆν ἱστορία ὄχι μόνον αὐτῶν τῶν θεάτρων ἀλλὰ καὶ τῶν πὸ σημαντικῶν παραστάσεων πού δόθηκαν σ' αὐτά. 2) Διάφορες σύντομες μελέτες τοῦ J. Robertson πάνω σέ θέματα σχετικά μέ τῆν 'Ιταλικὴ Ὀπερα καὶ τοὺς καλλιτέχνες της, καθὼς καὶ μιά ἐπισκόπηση τῶν μελοδραματικῶν ἔργων πού παίζονται σ' αὐτά, καὶ 3) Μιά σειρά ἀπὸ χρησιμὸτατα βιογραφικά σημειώματα τῆς Δθος Jacob, γιά τοὺς 'Ιταλοὺς συνθέτες ὄπερών.

● **IL PRIMO LIBRO D'INTAVOLATURA DI BALLI D'ARPCORDO DI GIO MARIA RADINO**. Facsimile with Transcription by Rosamund Harding. Ed. W. Hefner & Sons Limited, Cambridge. Σχήμα 8ο, σελίδες 75. — Ἡ συλλογὴ αὐτῆ πρωτοεκδόθηκε στή Βενετία τὸ 1592 ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν συνθέτη, τὸν περίφημο ὄργανίστα καὶ λαουτίστα Gio Maria Radino. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς ἐξῆς παλιούς χορούς: "Ἐνα Pass" ἢ mezzo ο' ἕξ μέρη μέ τῆ Gagliarda του, δυὸ Padovane καὶ τέσσαρες Gagliardes. Καλοδοουλέμενοι καὶ πολυδοουλέμενοι οἱ χοροὶ αὐτοί, ξεχωρίζουν γιά τῆ ρυθμική τους ἀπλότητα καὶ διαὐγεια καὶ γιά τῆν ἀρμονική τους περίτεχνη ὄψη, πού ἀνταποκρίνεται—περὸτερο ἀπὸ αὐτῆ τῶν ἄλλων χορευτικῶν συνθέσεων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης—πρὸς τὸ αἰσθημα τῆς νεώτερης ἀρμονίας. Στήν ἀφιέρωσή του ὁ G. M. Radino δηλώνει, ὅτι τὰ κομμάτια αὐτῆς τῆς συλλογῆς προορίζονται γιά δυὸ εἶδων ὄργανα, γιά «Gravecembalo ἢ Liuto». Τὸ «Κραβετόεμπαλο» δέν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ Κλαβιτόεμπαλο ἢ Κλαβεσόν, πού λεγόταν καὶ Arpcordo—τὸν παλιὸ αὐτὸ πρόγνομο τοῦ πιάνου—τὸ δὲ «Λιούτο» εἶναι τὸ Λαούτο τὸ κοσμαγάπητο ὄργανο τοῦ Μεσαίωνα καὶ τῆς Ἀναγέννησης. Ἡ συλλογὴ αὐτῆ, χωρὶα ἀπὸ τῆ μουσική της ἀξία, παρουσιάζει καὶ ἓνα ἱστορικὸ ἐνδιαφέρον, γιὰτι εἶναι ἡ πρώτη συλλογὴ μέ κομμάτια γιά τὸ Κλαβιτόεμπαλο ἢ Ἀρπικόρνο, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ λείπει ἀπὸ τῆ βιβλιοθήκη κανενὸς πιανίστα. Γι' αὐτὸν τὸ λόγο ὁ Δρ Harding ἀποφάσισε νὰ τῆν ἐκδόσει, σ' ἐκδοση φωτογραφημένου πανομοιότυπου (Facsimile)—ἔπου ἡ σημερινὸς μουσικός θὰ ἰδεῖ κατὰ ποῖον τρόπο γράφονταν τότε ἡ μουσική γιά ὄργανα μέ κλαβιτόε—παρὰθροντας μαζι καὶ τῆ μεταγραφὴ τῶν κομματιῶν αὐτῶν (καμωμένη ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Δρα Harding) στή νεώτερη μουσική γραφή, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ἐκτελεστοῦν εὐκόλα ἀπὸ τοὺς σημερινούς πιανίστες.